

ส่งเสริมการเรียนรู้การป้องกันมลภาวะทางอากาศ

จำนวน ๖ ชั่วโมง

ศูนย์การศึกษาครอบครัวและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองบุรีรัมย์

ความเป็นมา

จากสถานการณ์ในช่วงปลายปี ๒๕๖๑ สภาพอากาศของกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ถือว่าแย่และอยู่ในขั้นวิกฤต หลังมีการคำนวณดัชนีคุณภาพอากาศ พบว่า ค่าฝุ่นละอองในเมืองหลวงของไทย เกินระดับมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง โดยกรมควบคุมมลพิษรายงานว่า พื้นที่ส่วนใหญ่ตรวจวัดได้ ๖๙-๙๔ ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร (มคก./ลบ.ม.) ในฝุ่นละอองจะมีส่วนประกอบ เช่น โลหะหนัก สารเคมี ฝุ่นดิน ฯลฯ โดยสาเหตุที่ทำให้เกิดฝุ่นละออง ได้แก่ เกิดจากกระแสลมทำให้เกิดฝุ่น เช่น ดิน ทราย เขม่าควันจากไฟฟ้า และฝุ่นที่เกิดจากกิจกรรมของมนุษย์ ได้แก่ การคมนาคมขนส่ง รถบรรทุกหิน ดิน ทราย ซีเมนต์ ท่อไอเสียจากรถยนต์ ฝุ่นควันดำ และโรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ ซึ่งฝุ่นละอองดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อร่างกาย โดยเฉพาะฝุ่นละออง PM ๒.๕ สามารถผ่านเข้าไปในร่างกายคนเราได้ลึกถึงถุงลมปอด บางส่วนสามารถเล็ดรอดผ่านผนังถุงลมเข้าเส้นเลือดฝอย ล่องลอยอยู่ในกระแสเลือด และกระจายตัวแทรกซึมไปทั่วร่างกาย ก่อให้เกิดโรคจมูกอักเสบ ภูมิแพ้ โรคหอบหืด และโรคถุงลมโป่งพอง โรคกล้ามเนื้อหัวใจขาดเลือด ซึ่งผลระยะยาวสามารถทำให้เกิดมะเร็งปอดได้

จากมติที่ประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ ได้พิจารณาเห็นว่าปัญหาฝุ่นละอองมีค่าสูงเกินค่ามาตรฐานที่เกิดขึ้น และเป็นปัญหาในหลายจังหวัดของพื้นที่ภาคเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งพื้นที่กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล ซึ่งส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสุขภาพของประชาชน และมีแนวโน้มที่จะขยายตัวเป็นปัญหาสำคัญไปยังจังหวัดข้างเคียงในภูมิภาคอีกด้วย การแก้ไขปัญหาดังกล่าวจึงจำเป็นต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน เป็นระบบ โดยความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชน คณะรัฐมนตรีจึงมีมติให้การแก้ไขปัญหามลภาวะด้านฝุ่นละอองเป็นวาระแห่งชาติ โดยกำหนดแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ “การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง” พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๗ เพื่อให้ทุกภาคส่วนใช้เป็นแนวทางปฏิบัติ ในการดำเนินงานด้านการแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละอองอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลเป็นรูปธรรมโดยเร็ว นำไปสู่เป้าหมายประเทศ “สร้างอากาศดีเพื่อคนไทย และผู้มาเยือน” ซึ่งมาตรการดังกล่าว ได้นำไปสู่การปฏิบัติในทุกภาคส่วน เพื่อหาแนวทางแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรม

ศูนย์การศึกษาครอบครัวและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองบุรีรัมย์ เป็นสถานศึกษาที่มีบทบาทหน้าที่ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตให้กับประชาชนทั่วไป ตามความต้องการจำเป็นของแต่ละบุคคล เพื่อให้มีทักษะการดำรงชีวิตที่พึ่งพาตนเองได้ สามารถเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้ และเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ และจากปัญหามลพิษด้านฝุ่นละอองดังกล่าว จึงได้จัดทำ “หลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้การป้องกันมลภาวะทางอากาศ” เพื่อเป็นการเสริมสร้างองค์ความรู้ให้กับประชาชน เกี่ยวกับการป้องกัน และแก้ไขมลพิษทางอากาศ อันจะเป็นการมีส่วนร่วมในการรักษาสิ่งแวดล้อม รักษาสุขภาพ และมีส่วนช่วยในการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ

หลักการของหลักสูตร

การส่งเสริมการเรียนรู้การป้องกันมลภาวะทางอากาศ เป็นหลักสูตรที่ต้องการให้กลุ่มเป้าหมาย มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาฝุ่นละอองของประเทศไทย ผลกระทบของปัญหาที่เกิดขึ้นต่อเศรษฐกิจ และสังคมไทย รวมถึงสุขภาพของประชาชน และเมื่อปัญหาดังกล่าวถูกกำหนดให้เป็นวาระแห่งชาติ สถานศึกษาจึงควรมีส่วนช่วยในการส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่นักศึกษา และประชาชนทั่วไป และร่วมขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาให้เป็นรูปธรรม ซึ่งหลักสูตรส่งเสริมการเรียนรู้การป้องกันมลภาวะทางอากาศ มีหลักการของหลักสูตร ดังนี้

๑. เป็นหลักสูตรที่มุ่งส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายเห็นความสำคัญของปัญหา อันส่งผลต่อสุขภาพร่างกาย ก่อให้เกิดผลเสียต่อสภาพเศรษฐกิจ และสังคมไทย

๒. เป็นหลักสูตรที่มุ่งส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมาย เกิดความสำนึกรับผิดชอบ และมีส่วนร่วมในการช่วยแก้ไขปัญหาของประเทศ

จุดมุ่งหมาย

๑. เพื่อให้กลุ่มเป้าหมาย มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาด้านฝุ่นละอองในประเทศไทย

๒. เพื่อให้กลุ่มเป้าหมาย เห็นความจำเป็นในการร่วมแก้ไขปัญหาด้านฝุ่นละออง โดยให้ความร่วมมือในทุกภาคส่วน เพื่อดำเนินการแก้ไขให้เป็นรูปธรรม

กลุ่มเป้าหมาย

- นักศึกษา
- ประชาชนทั่วไป

ระยะเวลา

- จำนวน ๖ ชั่วโมง
- ทฤษฎี ๕ ชั่วโมง
- ปฏิบัติ ๑ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๑. สถานการณ์ปัญหาฝุ่นละอองในประเทศไทย	เพื่อให้ทราบสถานการณ์ปัญหาฝุ่นละอองในประเทศไทย	๑. สถานการณ์ปัญหาฝุ่นละออง ๒. นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับปัญหาฝุ่นละออง	- ชมวีดิทัศน์ - บรรยาย	๓๐ นาที	

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
๒. ความหมายและสาเหตุของการเกิดฝุ่นละออง	- เพื่อให้ทราบลักษณะของฝุ่นละออง/โทษที่เกิดจากฝุ่น - เพื่อให้ทราบสาเหตุของการเกิดฝุ่นละออง	๑. ฝุ่นละอองคืออะไร ๒. สาเหตุของการเกิดฝุ่นละออง ๓. โทษที่เกิดจากฝุ่นละออง	- บรรยาย - แลกเปลี่ยนเรียนรู้	๒ ชั่วโมง	
๓. การป้องกันตนเองจากฝุ่นละออง	เพื่อให้รู้วิธีการป้องกันตนเองจากฝุ่นละออง	การป้องกันตนเองจากฝุ่นละออง	- บรรยาย	๓๐ นาที	
๔. การแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองและการบูรณาการความร่วมมือโดยภาครัฐและเอกชน	- เพื่อให้ทราบวิธีการแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง - เพื่อให้ทราบหน่วยงานที่รับผิดชอบและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง	๑. ลดปัญหาการสร้างฝุ่นละอองโดยใช้จิตสำนึก ๒. มาตรการควบคุมการเกิดฝุ่นละออง ๓. การปลูกและรักษาต้นไม้เพื่อช่วยป้องกันฝุ่นละออง ๔. บูรณาการความร่วมมือโดยภาครัฐและเอกชน ๕. หน่วยงานรับผิดชอบการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง	- บรรยาย - แลกเปลี่ยนเรียนรู้ - ระดมความคิดเห็น/นำเสนอ	๒ ชั่วโมง	๑ ชั่วโมง

สื่อการเรียนรู้

๑. วิทยากรบรรยาย/แลกเปลี่ยนเรียนรู้
๒. วีดิทัศน์
๓. ใบความรู้

การวัดประเมินผล

๑. สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้/การมีส่วนร่วม
๒. ประเมินผลความรู้/ความเข้าใจ

เงื่อนไขการจบหลักสูตร

๑. เรียนครบตามเนื้อหาหลักสูตร
๒. มีผลการประเมินตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๖๐